

data werkplaats.net

Regionaal databeschikbaarheidsprofiel
eindpresentatie 22 september 2026

AGENDA

14:30 – 14:40	Introductie
14:40 – 14:50	Aanleiding en opdracht
14:50 – 15:00	Fase 1
15:00 – 15:30	Fase 2
15:30 – 15:45	Koffiebreak
15:45 – 16:00	Fase 3 - inclusief demo!
16:00 – 16:10	Randvoorwaarden
16:10 – 16:20	Aanbevelingen
16:20 – 16:30	Vervolg

data werkplaats.net

INTRODUCTIE

Datawerkplaatsen en zorgorganisaties

ANDERS WERKEN IN DE ZORG
Thebe
mijzo
GERDA
sensire
leven zoals u wilt
Marga Klompé

Leveranciers

SureSync
nlcom SLIM IN ICT
LINKSIGHT

Onderzoeksteam

MARC
NIEUWLAND

ANNIEK
ROZENDAAL

MAARTEN
DEN BRABER

JERRY
FORTUIN

ILONA
OUDE NIJHUIS

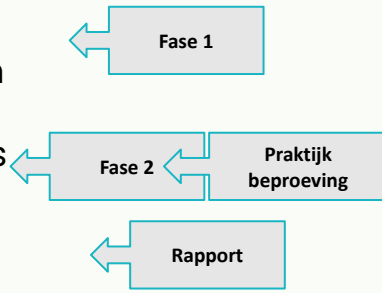
datawerkplaats.net

OPDRACHT

De onderzoeksvraag luidt:
"Hoe kan er gebruikmakend van KIK-V elementen, zoals de modelgegevensset en het KIK-V-datastation, een herbruikbare uitwisseling voor secundair gebruik worden gerealiseerd tussen zorgaanbieders in de verpleegzorg en andere zorgaanbieders binnen een datawerkplaats?"

Deze onderzoeksvraag is uitgewerkt in drie deelvragen:

1. Welke **use cases** worden door zorgaanbieders in een datawerkplaats relevant geacht voor herbruikbare gegevensuitwisseling voor secundair gebruik? Welke use case sluit het beste aan op de bestaande elementen van de KIK-V werkwijze en leent zich daarmee voor nadere uitwerking en beproeving?
2. Welke functionele en technische uitwerking voorziet in het **operationaliseren van de use case** voor zorgaanbieders in de verpleegzorg?
3. Welke **randvoorwaarden** zijn van toepassing voor het operationaliseren van een herbruikbare uitwisseling van de betreffende use case? (o.a. governance en beheer)

Welke producten levert deze praktijkbeproeving op?
- functionele en technische uitwerking van 1 regionaal databeschikbaarheidsprofiel
- praktijkbeproeving (= gevalideerd ontwerp)
- rapport (tweede ZIN-review loopt nu)
- (deze) presentatie resultaten praktijkbeproeving
- kennisdeling landelijke partijen en (VVT-organisaties in) datawerkplaatsen => na oplevering

datawerkplaats.net

REGIONAAL DATABESCHIKBAARHEIDSPROFIEL

Definitie

Voor deze praktijkbeproeving is een regionaal databeschikbaarheidsprofiel ontwikkeld. Dit profiel is ondersteunend aan een regionale transformatie van zorg naar gezondheid. Het bereik is daarmee beperkt tot de regio, maar is wel herbruikbaar voor alle regio's om te komen tot een landelijke benchmark. Dit is een manier om op een gestandaardiseerde wijze gegevens beschikbaar te stellen binnen en tussen datawerkplaatsen - met landelijke definities zoals de **ontologie als basis**. Aan het ontwikkelen van een regionaal databeschikbaarheidsprofiel gaat een proces vooraf waarin afgestemd wordt wat de informatievraag is en welke definities (her)bruikbaar zijn.

Verschillen

Regionale databeschikbaarheidsprofielen onderscheiden zich van KIK-V uitwisselprofielen op drie belangrijke punten:
(1) **vraagstellers zijn niet (alleen) landelijke partijen, maar ook regio's of lokale partijen**; Voor deze regionale bevragingen is de inrichting van governance in een datawerkplaats essentieel om te kunnen voldoen aan doelbinding. Op termijn is het ook denkbaar dat HDAB een uitvraag gaat doen aan datawerkplaatsen.

(2) zijn **van toepassing op meerdere (zorg)domeinen;** In veel datawerkplaatsen wordt de transitie van zorg naar gezondheid geanalyseerd. Hiervoor is het noodzakelijk dat er meerdere domeinen aanhaken. Denk aan medisch specialistische zorg, huisartsenzorg, maar ook publiek domein of gemeentelijk domein.

(3) **leveren datasets op** - in plaats van antwoorden - die in regionale datawerkplaatsen verder geanalyseerd kunnen worden. In een datawerkplaats hebben de aangesloten lokale partijen in de governance afspraken gemaakt over de analyse van data. Dit maakt dat niet enkel een strak vooraf gedefinieerde vraag (denk aan uitwisselprofiel) gesteld mag worden, maar ook de achterliggende dataset binnen de afgesproken exploratieve ruimte mag worden geanalyseerd.

datawerkplaats.net

FASE 1

Twintig use cases van datawerkplaatsen zijn onderzocht*. Hieruit hebben vijf use cases betrekking op het regionale thema Veerkrachtig Ouder Worden gedestilleerd:

1. Proactieve Zorgplanning
2. Valpreventie
3. Effect van interventie(s)
4. In-, door- en uitstroom
5. Verhouding medewerkers/cliënten

Bovenstaande vijf use cases zijn beoordeeld op basis van drie criteria:

1. aansluiting op de mogelijkheden van KIK-V;
2. relevantie voor de betrokken regio's;
3. mogelijkheden voor hergebruik in andere regio's.

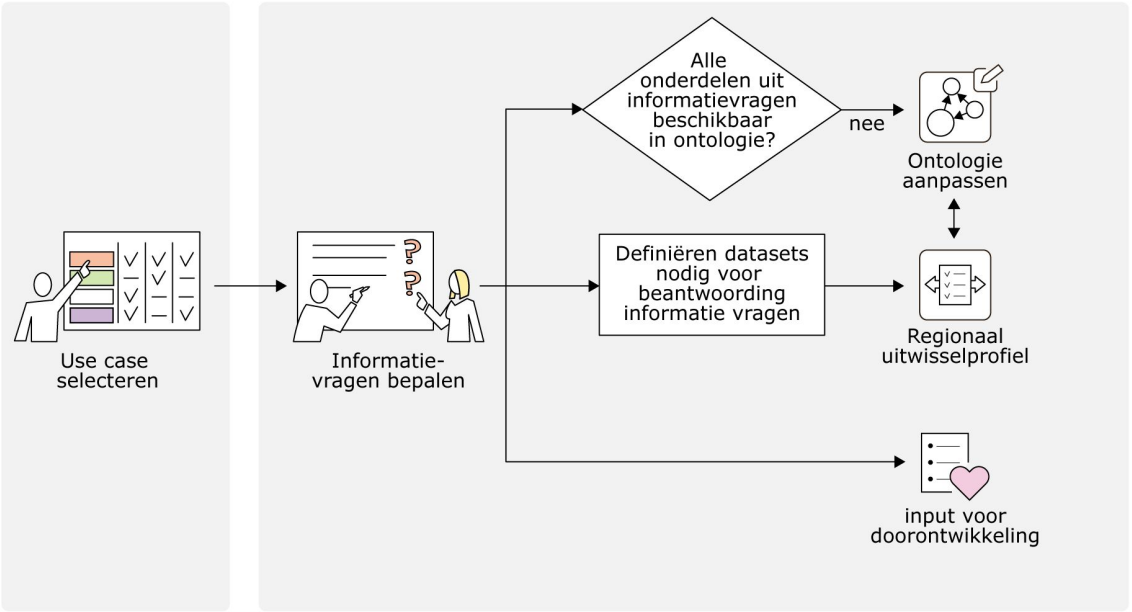
Op basis van deze criteria is gekozen voor '**In-, door- en uitstroom**'.

Deelvraag 1: Welke use cases worden door zorgaanbieders in een datawerkplaats relevant geacht voor herbruikbare gegevensuitwisseling voor secundair gebruik? Welke use case sluit het beste aan op de bestaande elementen van de KIK-V werkwijze en leent zich daarmee voor nadere uitwerking en beproeving?

Antwoord: er zijn veel vraagstukken met relevantie voor de verpleegzorg. De analysevraagstukken lijken inhoudelijk sterk op elkaar. Een regionaal databeschikbaarheidsprofiel heeft waarde omdat het **de vraagarticulatie korter maakt** (dit is namelijk slechts eenmalig benodigd en hoeft daarna 'slechts' toegepast te worden en **resultaten over regio's heen vergelijkbaar maakt**.

* Bron analysebibliotheek datawerkplaats.net, uitvraag regionale datawerkplaatsen, analyse M&I en dialoog West- en Midden-Brabant en Achterhoek.

FASE 2

Output.

- 1 regionaal databeschikbaarheidsprofiel (functionele en technische uitwerking)
- 3 sparql queries (client, event en metadata)
- 7 dummy datasets (5 VVT, 1 MSZ en 1 HA)

Lessons learned.

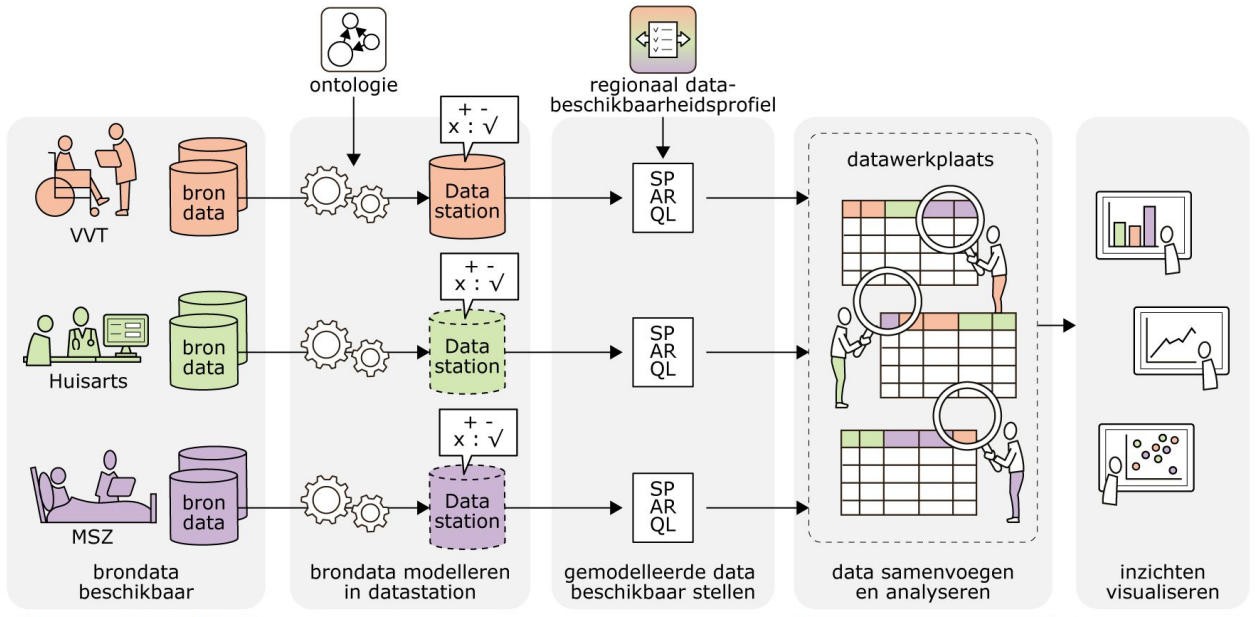
- Start 'with the end in mind', hoe wil je het inzicht toepassen en wat wil je echt weten? Bepaal pas daarna het hergebruik van de huidige ontologie
- De huidige ontologie is niet breed (soort informatie) en diep (mate van detail). Doorontwikkeling is noodzakelijk over tijd

Deelvraag 2: Welke functionele en technische uitwerking voorziet in het operationaliseren van de use case voor zorgaanbieders in de verpleegzorg?

Antwoord: Op basis van de functionele vraag is er een uitwerking gemaakt die een realistisch startpunt vormt voor een eerste vraag (= regionaal databeschikbaarheidsprofiel). In de technische uitwerking is dit vervolgens vertaald naar een benodigde dummy data en sparql-queries. Deze functionele en technische uitwerking van het analysevraagstuk is als regionaal databeschikbaarheidsprofiel te vinden in de analysebibliotheek van datawerkpaats.net

FASE 3

Opzet praktijkbeproeving

Demo

Doorlopen van de opzet praktijkbeproeving vanuit GERDA (want meest complexe samenstelling van organisaties en capaciteit voor visualisatie) in 3 stappen:

1) brondata beschikbaar, modelleren in datastation en gemodelleerde beschikbaar stellen (DaaS-leveranciers en Linksight)
2) data samenvoegen en analyseren (Teun)
3) inzichten visualiseren (Jan Willem)

data werkplaats.net

RANDVOORWAARDEN

Deelvraag 3: Welke randvoorwaarden zijn van toepassing voor het operationaliseren van een herbruikbare uitwisseling van de betreffende use case? (o.a. governance en beheer)

Antwoord:
Voor brede toepassing zijn afspraken nodig over governance, beheer en digitale toegang.

Governance. Voor het analysevraagstuk in deze praktijkbeproeving kan dit bijvoorbeeld LPZ zijn. Zorginstituut lijkt geen logische houder, maar datawerkplaats.net wel.

Beheer. Er ontstaat vanuit regionale invalshoek behoefte om de ontologie uit te breiden. Ook hierop is nadere uitwerking noodzakelijk.

Digitale toegang voor secundair datagebruik. Hergebruik van datastation vraagt om aanscherping van digitale toegang (wel of geen NUTS als de organisatie-datastations interacteren?)

AANBEVELINGEN O.B.V PRAKTIJKBEPROEVING (1)

1. Hergebruik KIK-V-data in bestaande datawerkplaatsen
Deze beproeving laat zien dat het mogelijk is om KIK-V-data te hergebruiken in een datawerkplaats. De aanbeveling aan datawerkplaatsen is om daar actief werk van te maken. Daarbij geldt: landelijke definities hebben de voorkeur boven regionale definities. Daarbij is nader te verkennen hoe om te gaan met een bredere (meer zorginhoudelijke) ontologie. Wie is daarvan eigenaar?

2. Gebruik (KIK-V)datastation
Om hergebruik te maken van data die vanuit KIK-V is gemodelleerd, verbreedt het KIK-V datastation naar een FAIR datastation. Om dit te ondersteunen, is functionaliteit nodig om KIK-V data en (nog) niet KIK-V data samen te kunnen voegen en beschikbaar te stellen aan een datawerkplaats.

3. Werk eerst één regionaal databeschikbaarheidsprofiel diepgaand uit
Richt de verdere ontwikkeling op één inhoudelijk profiel, zodat het in de diepte goed uitgewerkt kan worden, in plaats van veel thema's tegelijk aan te pakken en elk te weinig uit te werken. Onderzoek daarbij ook de mogelijkheid om (organisatorische) capaciteit te modelleren. Daar is in de regio's veel belangstelling voor, maar binnen de scope van deze beproeving was het niet mogelijk om verder uit te werken.

data werkplaats.net

AANBEVELINGEN O.B.V PRAKTIJKBEPROEVING (2)

4. Draag zorg voor inrichting governance en beheer
De governance en het beheer van regionale databeschikbaarheidsprofielen moeten worden ingericht, parallel aan de verdere ontwikkeling. Een splitsing tussen een houder en een beheerder is daarbij wenselijk. Bovenregionaal is er nog geen gestandaardiseerd samenwerkingsverband; voorlopig zou Datawerkplaats.net als veld-initiatief deze rol op zich kunnen nemen. Voor Zorginstituut ontstaat het vraagstuk hoe de ontologie door te ontwikkelen vanuit regionale behoefte.

5. Verken de samenhang met internationale ontwikkeling (EHDS)
De EHDS richt zich op dit moment vooral op individuele zorginstellingen en het beschikbaar stellen van gegevens. Om het regionaal databeschikbaarheidsprofiel goed te positioneren, is het relevant om twee dingen te onderzoeken: de relatie tussen de Health Data Access Body (HDAB) en de regio's, en de manier waarop andere Europese landen de eisen van de EHDS vertalen naar de regio.

6. Advies voor regio’s met interesse in het regionaal databeschikbaarheidsprofiel
Datawerkplaats.net deelt proactief de resultaten van deze beproeving met de bij haar aangesloten partijen. Als er regio’s gebruik willen maken van dit regionaal databeschikbaarheidsprofiel fungeert datawerkplaats.net als coördinerende partij. Regio's die nog geen gebruik maken van KIK-V of Datawerkplaatsen kunnen zich aansluiten bij een bovenregionale samenwerkingsverband zoals Datawerkplaats.net. Zo'n samenwerkingsverband kan gebruikt worden om te verkennen op welke wijze in de regio gestart kan worden op basis van de ervaring van andere regio's en organisaties.

VERVOLG

- Afronding rapport
- Presentatie en demo: webinar over resultaten met datawerkplaatsen en VVT-organisaties (Zorginstituut + datawerkplaats.net + ActiZ)
- Communicatie op basis van deze beproeving en rapportage (Zorginstituut)

Bedankt!